

NÄKÖALA

TŠEKKIIN

Suomi-Tseki-seura ry:n julkaisu

1/2003

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2002

Vuoden 2002 aikana Suomi-Tšekki-seura jatkoi Suomen ja Tšekin välisen vuosien 2000-2004 kulttuurisopimuksen mukaisesti yhteistyön kehittämistä maiden välillä lähinnä kansalaisten ja yhteisöjen tasolla. Konkreettisia tapahtumia järjestettiin toimintavuoden kuluessa ja seura osallistui niihin resurssiensa ja yhteistyötahojen toiveiden mukaisesti.

Suomi-Tšekki-seura jatkoi virallisen maiden välisten suhteiden ohella myös tiivistä yhteistyötä muutoinkin kulttuuri- ja urheilupiirien kanssa. Omalta osaltaan seura toimi aktiivisena välittäjänä suhteiden luomisessa ja ylläpitämisessä.

Suomi-Tšekki-seura pyrki toiminnassaan erityisen hyvän yhteistyön jatkamiseen Tšekin tasavallan suurlähetystön ja sen henkilökunnan kanssa.

HALLINTO

Suomi-Tšekki-seura piti vuonna 2002 sääntömääräiset kevät- ja syyskokouksensa, jotka olivat avoimia koko seuran jäsenistölle sekä jäseniksi haluaville henkilöille. Seuran käytännön toimintaa ohjasi johtokunta, joka kokoontui loma-aikoja lukuun ottamatta keskimäärin kuukausittain. Johtokunta käsitteli myös muita tehtäviä kuten matkailua ja julkaisutoimintaa.

Toimintavuoden aikana seuran toiminnanjohtajan tehtävät sekä toimistonhoito järjestettiin johtokunnan eräiden jäsenten vapaaehtoistoiminnan perusteella. Seuran toimisto sijaitsee Pihlajanmäessä osoitteessa Rapakivenkuja 3 ja näissä tiloissa ovat seuran kirjasto, arkisto sekä muu seuran hallussa oleva omaisuus. Toimistotehtäviä tehosti vuonna 2001 hankittu tietokone ja toimistojärjestelmä.

Jäsenistölle lähetettiin vuoden aikana neljä jäsen-tiedotetta.

TOIMINTA

Seuran toiminnassa noudatettiin vakiintuneita käytäntöjä ja aktiivisuutta ja tapahtumien määrää pyrittiin lisäämään toimintavuoden aikana edelliseen vuoteen verrattuna. Seuran toiminnasta informoitiin ja kerrottiin jäsenistölle sekä yhteistyötahoille jäsenjulkaisussa ”Näköala Tšekkiin”. Lisäksi jäsenlehdessä kerrottiin ajankohtaisia asioita

ystävämaasta ja painatettiin Ville Pynnösen seuralle laatimasta julisteesta Leo Bessonoffin tekstillä varustettu kortti, jota on lähetetty yhteydenotoissa eri henkilöille. Seuran jäsenet ovat voineet ostaa korttia.

Tšekin kielen koulutusta järjestettiin kahdella alkeiskurssilla ja yhdellä jatkokurssilla. Matkailumessuille osallistuttiin ja jaettiin materiaalia sekä kerrottiin ystävämaasta.

Suomessa seura osallistui taloudellisten mahdollisuuksiensa mukaan eri tilaisuuksien järjestämiseen ja tietojen levittämiseen ystävämaasta. Yhteistyötä pyrittiin saamaan aikaan myös Tšekissä toimivien Suomen ystävien ja heidän yhdistystensä kanssa.

Keskeinen seuran tavoite oli saada kerättyä entistä enemmän Tšekin ystäviä jäseniksi tähän ystävyysseuraan ja sen toimintaan. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi osallistuttiin tammikuussa matkailumessuille.

Perinteisistä toimintamuodoista toteutettiin vuoden 2002 kesällä jälleen seuran kesäretki.

Uutena toimintamuoto seura perusti internet kotisivun ja hankki sähköpostiosoitteen. Näin voidaan seuran perustehtävää tiedon välitystä hoitaa tehokkaammin. Kotisivut teetettiin tilaustyönä ja niihin liitettiin soveltuvia linkkejä muihin vastaaviin internet sivuihin.

TALOUS

Suomi-Tšekki -seuran taloudessa tulokertymä muodostui jäsen maksutuloista sekä ennen kaikkea Suomen opetusministeriöltä saadusta avustuksesta. Pääosa menoista käytettiin julkaisutoimintaan sekä suoraan jäsentapahtumiin ja vastaaviin tilaisuuksiin. Pääosin seuran toimintaa järjestettiin vapaaehtois-periaatteella.

SUOMI-TSEKKI- SEURA RY

Rapakivenkuja 3
00710 HELSINKI
Puh. ja fax: (09) 3895339
www.suomi-tsekki-seura.fi
info@suomi-tsekki-seura.fi

Seuran tilinumero:
800013-70299647

Jäsenmaksu vuonna 2003:
EUR 12,00.

NÄKÖALA TŠEKKIIN

Näköala Tšekkiin on
Suomi-Tšekki-Seura ry:n
virallinen jäsenlehti. Se
ilmestyy kaksi kertaa
vuodessa ja lehti postitetaan
kaikille seuran jäsenille ja
yhteistyökumppaneille.

Julkaisija:
Suomi-Tšekki-Seura Ry

Toimitus ja taitto:
RPM Developments Oy
<http://www.rpm.fi>
rpm@rpm.fi

Tekijät vastaavat kukin omista
kirjoituksistaan.

Kannen kuva:
Litomyslin kirkko
kuva: Alena Hihnala

ISSN:
1459-420X

Painopaikka:
Multiprint Oy

Seuran kevätkokous

Seuran kevätkokous pidetään 22.4.2003 kello 18.00 Annantalolla osoitteessa Annankatu 30, Helsinki. Kaikki mukaan!

Kokouksen aiheena Seuran sääntömääräiset asiat.

Ryhmämatka Prahaan kesällä 2003

Suomi-Tšekki-Seuran jäsenmatka tänä vuonna suuntautuu perinteisesti Prahaan ja matka tehdään 27. heinäkuuta - 3. elokuuta 2003.

Matkan hintaan sisältyvät lennot Czech Airlinesin (CSA:n) reittilennolla turistiluokassa, lentokenttäkuljetukset, majoitus Orion-huoneistossa (***+) kahden hengen huoneissa, buffet-aamiainen päivittäin, OK-matkojen suomenkielisen oppaan palvelut sekä matkaan liittyvät lisämaksut ja verot.

Matkan hinta on EUR 570,00, josta saadaan 10% alennus, jos tarpeellinen määrä matkailijoita ryhmälennuksen saamiseksi ilmaantuu. Vastuullinen matkanjärjestäjä on OK-Matkat.

Matkan kesto 27.7. - 3.8. 2003 sunnuntai-sunnuntai

Lennot	OK 481	Helsinki-Praha	14.20 - 15.45
	OK 480	Praha-Helsinki	10.10 - 13.35

Lisämaksusta Yhden hengen huonelisämaksu
EUR 220,00 / henkilö / 7 vrk
Ryhmän oma puolen päivän retki Kutna Horaan
EUR 45,00 / henkilö
Hinta sisältää bussin, suomenkielisen oppaan,
sisäänpääsymaksun sekä lounaan ja edellyttää
vähintään 7 lähtijää.

Passi Suomen kansalainen tarvitsee Tšekkiin voimassa olevan passin.

Ilmoittautumiset 25.5. mennessä

Seuran toimistoon, puhelin (09) 389 5339
torstaisin kello 14-16 tai puhelinvastaajaan
selkeästi yhteystiedot ilmoittaen.

Sähköpostilla info@suomi-tsekki-seura.fi

Kirjeellä osoitteeseen Rapakivenkuja 3
00710 HELSINKI

Soittamalla Raija Kauppiselle, puh. (09) 692 6157.

Tšekin tasavallan peruskouluissa opiskellaan tosissaan

Tšekkikouluissa opiskellaan kurinalaisesti. Oppilaille annetaan paljon läksyjä ja todistuksia seurataan kodeissa tarkasti. Välituntejakaan ei aina suinkaan käytetä oleiluun koulun pihalla, vaan opiskeluun.

Rehtori **Petr Belohrad** ottaa meidät vastaan koulunsa opet-tajainhuoneessa kaakkois-tšekkiläisessä Uherský Ostrohin pikku-kaupungissa. Ikkunasta näkyy pihalle, jonka asfalttiin tytöt ovat piirtäneet väriliiduilla hyppyräyhtiä. Tarkoitus on seurata, millaista opetus on tšekkiläisessä peruskoulussa nykyään ja samalla pitää lyhyt oppitunti englanniksi 13-14-vuotiaille kertomalla Suomesta ja kyselemällä heidän Suomi-tietoudestaan. Rehtori varoittaa, että oppilaat ovat hieman arkoja. Mitään kysymystulvaa tuskin olisi tiedossa.

Oppilaiden englanninkielen taito yllättää heikkoudellaan. Välillä tulee tunne, etteivät nuoret ymmärrä esityksestä kovinkaan paljoa. Myös englanninkielen opettajan kielitaito on hapuilevaa ja siitä paistaa läpi vahva tšekkiaksentti. Toisaalta, opettajien vajavaisen kielitaidon ymmärtää. Poliittisen järjestelmän vaihduttua myös oppiaineet muuttuivat nopeassa tahdissa. Viisitoista vuotta sitten kaikki lukivat enemmän tai vähemmän vapaaehtoisesti venäjää. Vallankumouksen jälkeen nuoret aloittivat ensimmäisenä vieraana saksan, mutta nykyisin suosituin ensimmäinen vieras kieli on englanti.

Kuva: Juha Ojanen

Koulun satavuotista historiaa esittelevä taulu
koulun käytävällä

Kuva: Juha Ojanen

Ilona Jurceková oppilaineen kuunteluluokassa

Todistuksissa ykkönen paras arvosana

- Järjestyshäiriöt ovat tulleet myös Tšekin kouluihin. Etenkin suuremmissa kaupungeissa kouluissa on jo ongelmia, huokaa opettaja **Ilona Jurceková** kysymykseen koulujen työilmapiiristä. Vierailija ei niitä kylläkään havaitse. Oppilaat tulevat luokkiin hyvässä järjestyksessä ja he keskittyvät koko tunnin ajan asiaan. Huutelua tai mesoamista ei esiinny. Opettajia puhutellaan edelleen teitittelymuodossa ja lupaa kysytään luokasta poistuttaessa. Ennen vallankumousta pienimmätkin oppilaat puhuttelivat opettajia muodossa *soudruška ucitelka* ("toveri opettajatar"). Vaikka tittelit ovat matkan varrella karisseet, opettajan asema on vankka.

Tšekkiläisessä peruskoulussa opiskellaan edelleen lujasti. Oppilaita arvioidaan jatkuvasti ja tunnit aloitetaan usein pistokoekuulusteluilla, jotka vaikuttavat arvosanoihin. Työ palkitaan todistuksissa, ja niihin myös suhtaudutaan vakavuudella. Todistukset eivät ole muodollisuuksia, joita ohimennen vilautetaan vanhemmille, vaan dokumentteja ahkeruudesta ja työmotivaatiosta. Todistuksia syynätään perheissä tarkoin ja niitä verrataan edelliseen vuoteen ja esitellään sukulaisille illanistujaisissa tai puutarhajuhlissa.

Tšekin kouluissa oppiaineiden arvosana-asteikko on yhdestä viiteen (ykkönen on paras). Ykkösen ja kakkosen todistuksia kelpaa esitellä. Mikäli papereista alkaa löytyä kolmosia, vanhemmat voivat syystäkin huolestua ja pohtia opettajan kanssa, miten tästä eteenpäin. Jos todistuksessa on nelosia, asia on jo hälyttävä. Sellaisia numeroita ei sukulaisille esitellä!

Selvä ero Suomen kouluihin näkyy myös välitunneilla. Oppituntien välinen aika käytetään Tšekissä lukemiseen. Välitunnit ovat myös kirjojen hakua tai vaatteiden vaihtoa varten. Taukojen aikana koulun piha ammottaa tyhjyyttään - ulkona ei kauniina syyspäivänäkään ole kuin pari poikaa. Oppilaiden sisälläoloa perustellaan myös valvonnan helppoudella. Oppilaat säilyttävät reppuja ja vaatteitaan lukituissa huoneissa, joita on siellä täällä koulujen käytävillä. Niissä oppilaat voivat myös tavata toisiaan tai syödä eväitään.

Kuva: Juha Ojanen

Koululuokka Uherský Ostrohin peruskoulussa.

Entäpä sitten se oppilaiden Suomi -tietous? Suuria yllätyksiä ei tunnin aikana tule - Suomi tunnetaan metsien, järvien, saunan, Finlandia-vodkan ja porojen maana. Joku muistaa kiekkoilijan "Kappanen" tai jotain sinnepäin. Pienen johdattelun jälkeen mieleen tulee monelle myös joulupukki.

Juha Ojanen

Laulu sodasta

Kuristakaa sota,
jotta naiset voisivat hymyillä
eivätkä vanhenisi
yhtä nopeasti kuin aseet.

Mutta sota sanoo: Minä olen!
Olen ollut alusta saakka
eikä hetkeäkään
ettei minua olisi ollut.

Olen vanha kuin nälkä,
vanha kuin rakkauden kiihko.
Itse en itseäni luonut
mutta maailma on minun

Ja minä sen tuhoan.
Olen oleva läsnä
kun tulen ja veren värjäämä riepu
valahtaa pimeään

kuin lasten sylki
kaivon pohjaan
heidän mittaillessaan
sen mustaa syvyyttä.

Silti me - ja tässä on toivoa -
voimme vielä hetken,
vielä hetkisen voimme
miettiä tätä.

**Jaroslav Seifert, kokoelmasta Koncert na ostrove/Konsertti saarella, 1965.
Kääntänyt Hannu Ylilehto**

Tšekin tasavallan koulujärjestelmä

Tšekin tasavallassa koulujärjestelmän ensimmäinen osa on nimeltään *materská škola*, eli esikoulu. Sitä käy valtaosa 3-6 -vuotiaista vapaaehtoisesti. Kunnalliset esikoulut ovat pääosin maksuttomia.

Peruskoulu, *základní škola*, kestää yhdeksän vuotta ja jakautuu viisivuotiseen ensimmäiseen asteeseen (6-10-vuotiaat) sekä nelivuotiseen toiseen asteeseen (11-15-vuotiaille). Oppivelvollisuus alkaa siis yleensä kuuden vuoden iässä. Luokkakoko oli lukuvuonna 2001-2002 keskimäärin 22 oppilasta. Ensimmäisellä asteella kaikkia oppilaita opettaa sama (luokan) opettaja kun taas toisella asteella opettajat ovat aineenopettajia. Oppitunnit kestävät 45 minuuttia.

Selvä ero Suomen koulujärjestelmään on siinä, että oppilaat voivat siirtyä peruskoulusta jo viidennen vuoden jälkeen kahdeksanvuotiseen oppikouluun (*gymnázium*) tai seitsemännen vuoden jälkeen kuusivuotiseen oppikouluun, kunhan ovat läpäisseet oppilaitoksen pääsykokeen. Tällöin oppikoulun ensimmäiset neljä/kaksi vuotta ovat vielä osa oppivelvollisuuskoulua.

Oppilas voi siirtyä nelivuotiseen lukioon suorittuaan 9-vuotisen peruskoulun loppuun tai aikaisintaan 15-vuotiaana. Lukio (*gymnázium*) on yleissivistävä peruskoulun jälkeen suoritettava nelivuotinen ylempi toisen asteen oppilaitos 15-19 -vuotiaille. Lukio päättyy loppukokeeseen (*maturitní zkouška*) ja se valmistaa oppilaita yliopisto- tai ammattikorkeakouluopintoihin.

Lukuvuosi päättyy kesäkuun lopussa. Kesälomalta palataan pulpetteihin syyskuun alussa. Muita lomakkoja ovat syysloma (lokakuun lopussa), joululoma, kevätloma (viikko helmikuussa) ja pääsiäisloma.

Arvosana-asteikko eroaa Suomesta. Opettajat arvioivat oppilaita jatkuvasti eri aineissa viisijakoisella arviointiasteikolla (erinomainen, erittäin hyvä, hyvä, tyydyttävä, ei-tyydyttävä). Jokaisen lukukauden lopussa oppilaat saavat todistuksen, joka lasketaan jatkuvan arvioinnin tuloksista sekä käytöksestä saaduista arvosanoista (1-3). Oppilaitokset järjestävät vanhempien kanssa tapaamisia lasten edistymisestä kouluissa (kahdesti syksyllä ja kahdesti keväällä), joissa käydään läpi myös lasten tulevia numeroita, jotta vanhemmat tietävät, missä aineissa olisi parannettavaa.

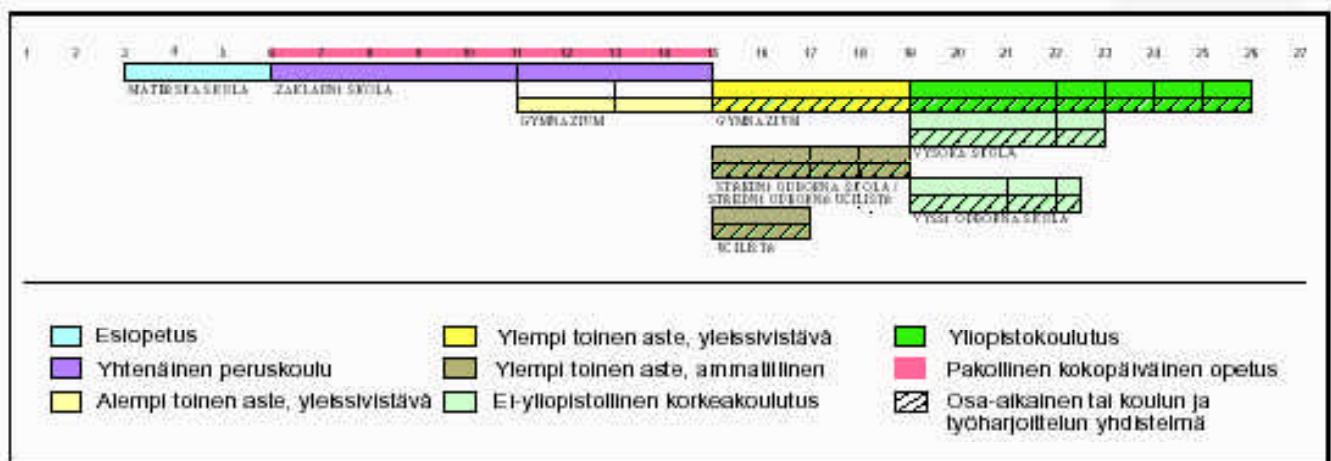
Ensimmäisen ja toisen asteen oppilaitokset ovat valtion, kuntien (tai vuodesta 1990 lähtien) myös yksityisiä oppilaitoksia. Maan opetusministeriö vastaa koulutusta koskevien säädösten laatimisesta ja hyväksyy opetussuunnitelmat. Ministeriön alainen keskusvirasto *Ceská školní inspekce* vastaa koulutuksen seurannasta ja kehittämisestä.

Tarkemmin Tšekin koulujärjestelmästä internet-osoitteesta:

<http://www.eurydice.org/Eurydice/Application/frameset.asp?country=CZ&language=EN>

Juha Ojanen

Tšekin koulujärjestelmäkaavio:

Lähde: Suomen Eurydice-yksikkö/Opetushallitus

Prahalainen panimoravintola ”Pivovarský dum”

Prahassa on muutamia olutravintoloita, joilla on oma pienpanimo. Näissä ravintoloissa tarjotaan ainoastaan omaa, paikan päällä valmistettua olutta. Panimoravintoloista vanhin ja tunnetuin on tietysti yli 500 vuotta vanha ravintola ”U Fleku”, joka tarjoaa perinteistä mustaa olutta. Ehkä toiseksi tunnetuin panimoravintola, jossa valmistetaan omaa vaaleaa olutta ja hyvää tšekkiläistä ruokaa, on ”Novomestský pivovar” (Uuden kaupungin olutpanimo) Vodickovan kadulla.

Ei kovinkaan kaukana siitä sijaitsee suhteellisen uusi samantyyppinen ravintola ”Pivovarský dum” (Panimotalo). Neljäs pienpanimo löytyy sitten Prahan läheltä, Brnon suuntaan menevän moottoritien varrelta Pruhonice-nimisessä paikassa, joka tunnetaan myös suositusta puistosta kauniine kasveineen.

Vierailimme mieheni kanssa kesäloman aikana yllämainitussa Panimotalossa ”Pivovarský dum”. Paikasta kuulimme vierailesamme kummitätini luona, sillä hänen poikansa on kyseisen ravintolan päällikkö ja osakas. Päätimme siis mennä tutustumaan mielenkiintoiselta kuulostavaan panimoravintolaan. ”Pivovarský dum” sijaitsee Jecná ja Lipová katujen kulmassa lähellä Kaarlen aukiota (Karlovo náměstí). Se avattiin keväällä 1998 ja se on nopeasti tullut suosituksi sekä tšekkiläisten että ulkomaalaisten keskuudessa. Pienpanimo on osa ravintolan sisustusta ja lasiseinän takana näkyy käymisaltaat, jossa olut on kypsymässä. Siellä valmistetaan perinteistä vaaleaa ja tummaa olutta sekä niiden sekoitusta. Olueeseen ei lisätä säilöntäaineita, koska se ei ole tarkoitettu säilytettäväksi pitkään. Kaikki mitä valmistetaan juodaan muutaman päivän sisällä.

Ravintolan erikoisuutena on lisäksi useita sellaisia olutlaatuja, joita ei saa mistään muualta: esim. vehnäolut, kahviolut, kirsikkaolut ja banaaniolut sekä olutsampanja Šamp. Näitä erikoisoluta voi maistaa 1 dl:n laseista näyteannoksina ja päättää sitten mitä niistä haluaa mahdollisesti juoda lisää isommasta lasista. Pitääkö niistä vai ei on sitten makuasia.

Perinteisen oluen ystävät eivät luultavasti pidä näitä erikoisenmakuisia juomia enää oluina. Makuelämyksiä ne kuitenkin ilman muuta ovat. Ravintolapäällikkö Aleš Dockal, joka opasti meitä tutustumiskierrokselle pienpanimoon, kertoi myös, että erikois-oluiden maut vaihdetaan aika ajoin, esim. jouluksi tulee mm. vanilja- ja suklaaoluet. Oluen hinta 24,50 kruunua/tuoppi (n. 80 senttiä) on edullinen, sillä monissa Prahan keskustan olutravintoloissa joutuu nykyään maksamaan tuopista jopa kolme kertaa enemmän. Ravintolasta voi myös ostaa mukaan valitsemaansa olutta 5 litran tynnyrissä. Houkutus oli suuri ja olimme vähällä ostaa tynnyrin mustaa olutta juuri ennen paluuta Suomeen, mutta lopulta luovuimme tästä lentomatalla vähän hankalasti kuljetettavasta tuliaisesta.

Oluen lisäksi ravintola tarjoaa oikein maukasta ruokaa – valittavana on hinnaltaan aika edullisia perinteisiä tšekkiläisiä ruokia tai vähän kalliimpia kansainvälisiä ruokia. Tšekkiläisiä ruokia voi tilata joko varsin edullisina standardiannoksina tai runsaampina ns. Lux-annoksina. Me söimme kokkimestarin suosittelman aterian ja annos oli todella runsas ja hyvä. Ravintolapäällikön mukaan ravintolassa käy usein myös suomalaisia turisteja. Kaiken kaikkiaan tämä oli meillekin - vanhoille Prahan kävijöille - uusi tuttavuus ja voimme lämpimästi suositella ”Pivovarský dum” panimotaloa kaikille tšekkiläisen ruuan ja oluen ystäville.

Blanka Lemmetyinen

PIVOVARSKÝ DUM

Jecná/Lipová 15

120 44 Praha 2

Puh. +420-2-96216666

Fax: +420-2-24921256

E-mail: sales@npivovar.cz

<http://www.npivovar.cz>

Auki päivittäin klo 11.00 –23.30

Tšekki ja Slovakia toisistaan erossa 10 vuotta

Tämän vuoden tammikuun ensimmäisenä päivänä tuli kuluneeksi kymmenen vuotta siitä, kun Tšekkoslovakia jakaantui kahdeksi itsenäiseksi valtioksi, Tšekin tasavallaksi ja Slovakian tasavallaksi. Maiden välisiä suhteita ryhtyivät hoitamaan diplomaatit suurlähetystöistä käsin. Tšekin ja Slovakian välisellä rajalla alettiin tehdä tulli- ja passitarkastuksia. Tšekin tasavallan ensimmäiseksi presidentiksi valittiin Václav Havel. Maan valuuttana otettiin käyttöön Tšekin koruna. (Ceské Listy 1 / 2003).

Tšekki Euroopan Unionin jäseneksi

Kööpenhaminassa 12.–13. joulukuuta pidetyssä EU:n huippukokouksessa Tšekki ja yhdeksän muuta ha-kijamaata otettiin unionin uusiksi jäseniksi. Kun jäsenyys on ensin hyväksytty maassa pidettävässä kansanäänestyksessä ja parlamentissa, se astuu voimaan 1.5.2004. Tšekki sai neuvoteltua itselleen Kööpenhaminassa 183 milj. euroa alkuperäistä suuremman korvaussumman. Maa tulee saamaan EU:lta vuosina 2004–2006 yhteensä 747 milj. euroa, eli EU:lta saatava puhdas tulo asukasta kohden on noin kolmena vuotena 82 euroa. (Ceské Listy 1 / 2003).

Työttömyys ennätyslukemissa

Työttömyys kohosi Tšekin tasavallassa joulukuussa 2002 ennätyslukemiin. Työtä vailla oli tuolloin 514 435 henkilöä. Työttömyysprosentti oli suuruudeltaan 9,8 %. Talousasiantuntijoiden mukaan joulukuun kylmät säät ovat saattaneet vähentää kausiluontoisten töiden tarjontaa. Työttömien määrän kasvuun vaikuttaa myös maan heikentyvä talouskasvu. Yhtä vapaata työpaikka kohden on Tšekissä 12,7 työtöntä. (Ceské Listy 1 / 2003).

Palasokerin juhluvuosi

Dacicen kaupungin asukkaat Etelä-Tšekissä Jindřichuv Hradecin piirissä valmistautuvat juhlimaan sokeripalan keksimistä. Historiallisten asiakirjojen mukaan kaupungissa on toiminut sokeritehdas vuodesta 1833 alkaen. Tuohon aikaan tehdas tuotti

toppasokeria. Sitä oli kuitenkin hankala käyttää, koska se piti ensin pilkkoa pienemmiksi paloiksi. Sokeritehtaan silloinen omistaja sveitsiläinen Jakub Kryštof Rad keksi ongelmaan ratkaisun. Hän alkoi tuottaa palasokeria, jota oli helppo lisätä juuri sopiva määrä. Rad sai keksinnölleen patentin vuonna 1843. (Ceské Listy 2 / 2003).

Jääkiekon MM-kisat Prahassa vuonna 2004

Tšekin veikkausyhtiö Sazka aikoo jatkaa monitoimihallin rakentamista vuoden 2004 jääkiekon MM-kisoja varten, vaikka yhtiö ei saanutkaan pyytämäänsä valtiontakausta 6 miljardin korunan luotolleen. Yhtiö ei ole kuitenkaan kertonut, onko se saanut luotolleen mahdollisesti jonkun muun takaajaksi.

Myös Pardubice ja Ostrava, joissa kummassakin on tasokas jäähalli, ovat ilmoittaneet olevansa halukkaita järjestämään MM-kisat. Kisojen järjestäjiksi ovat havigelleet myös Saksa, Ruotsi ja Venäjä. Sazkan päätös jatkaa hallin rakentamista on helpotus Tšekin jääkiekkoliiton edustajille, sillä he ovat pelänneet joutuvansa noloon tilanteeseen, mikäli hallia ei saada valmiiksi. – Rakennustöiden viivästyminen johtunee myös siitä, että halli piti alun perin rakentaa aivan eri paikkaan. (Ceské Listy 2 / 2003).

Tšekkien suhde uskontoon

Tšekin väestöstä on maan tilastokeskuksen mukaan noin 40 prosenttia uskovaisia. Vuonna 1946 määrä ylitti vielä 60 prosenttia maan asukkaista. Vuoden 2001 väestönlaskennassa saadut luvut osoittavat, että kaikkiin perinteisiin kirkkokuntiin kuuluvien tšekkien määrä on laskenut 1990-luvulla. Maan suurin, roomalaiskatolinen kirkko menetti joukoistaan yli miljoona uskovaista. Näiden lukujen johdosta tšekkejä voidaankin nimittää Euroopan ateistisimmaksi kansaksi.

Toisaalta vuosien 1991–2001 aikana Tšekissä on voimakkaasti lisääntynyt Jehovan todistajien ja ortodoksien määrä. Myös alkuperäisiin slaavilaisiin jumaliin sekä luonnon luovaan Maaenergiaan uskovia on yhä enemmän. Islaminuskoisten ja buddhalaisten määrät ovat nekin alkaneet hieman lisääntyä. Buddhalaisuuden suosiota ovat kasvattaneet jooga sekä buddhalaismeditaation opettajien vaikutus. Sen sijaan juutalaisuutta koskevat tilastoluvut ovat

epäluotettavia, koska juutalaisvastaiset asenteet vääristävät niitä. (Ceské Listy 2 / 2003).

Kokosi ja toimitti Leo Bessonoff

Tšekin uusi matkailutoimisto aloitti

Tšekin valtion matkailutoimisto on avannut ensimmäisen edustustonsa Pohjoismaissa. "Suomalaisten matkustus Tšekkiin on kasvamaan päin. Suomalaiset ovat tärkeitä, koska he painottavat valinnoissaan myös majoituksen ja ohjelman laatua, eivätkä aina etsi halvinta vaihtoehtoa", totesi matkailutoimiston pääjohtaja David Gladiš matkailumessuilla Helsingissä.

Gladiš kiittelee suomalaismatkailijoita siitä, että nämä ovat löytäneet matkailukohteeksi myös maaseudun. Etenkin Praha on suomalaisten suosima loma- ja kiertomatkakohde. Viime vuonna Tšekissä kävi arviolta 50000 suomalaismatkailijaa. Ahkerimmin maassa käy saksalaisia matkailijoita, noin puolitoista miljoonaa vuodessa.

HS 22.1.2003

Tšekin kielen kesäkurssit

Haluaisitko viettää lomasi tavallisuudesta poikkeavasti? Tšেকেissä on tarjolla tšekin kielen kesäkurssseja kaikille halukkaille aloittelijoista pitkälle edistyneille.

Monella yliopistolla on pitkät perinteet kesäkurssien järjestämisessä ja kurssien hinnat sisältävät useimmiten opetuksen lisäksi majoituksen, ateriat, kulttuuri-ohjelmaa ja retkiä lähiseudun nähtävyyksille. Lisätietoa löytyy esimerkiksi ohessa luetelluista internet-osoitteista. Kursseille kannattaa ilmoittautua!

Praha:

<http://lsss.ff.cuni.cz/>

Brno:

<http://www.phil.muni.cz/kabcest/brozuraan.htm>

Plzen

<http://international.zcu.cz/deutch/index.htm>

Olomouc:

<http://lsss.upol.cz/>

Ceské Budejovice

<http://www.pf.jcu.cz/stru/katedry/cj/lsss03en.phtml>

Oluen kulutus ennätyslukemissa

Jokainen Tšekin asukas joi viime vuonna keskimäärin noin 159 litraa olutta, mikä on jopa kolme litraa enemmän kuin kaksi vuotta sitten. Määrän ilmoitti Tšekin panimojärjestön puheenjohtaja Jan Veselý. Suora lainaus puheesta: "Oluen kulutus per asukas pysyy Tšekissä koko ajan maailman korkeimpana. Kotimainen oluen tuotanto nousi viime vuonna 2,2 prosentilla melkein 17,8 miljoonaksi hehtolitaksi", hän sanoi.

Esimerkiksi naapurimaassa Saksassa vuosikulutus oli toissa vuonna 123 litraa/asukas ja Irlannissa 125 l/asukas. "Sadan litran rajan ylittivät myös itävaltalaiset 107 litralla. Viimevuotiset luvut ulkomailta eivät ole vielä tiedossa, mutta yksikään maa ei ole edes lähelläkään Tšekkejä", sanoo Veselýn. "Oluen kulutuksen nousun nopeus Tšekissä oli jonkin verran hitaampi verrattuna sen tuotantoon. Nopeammin kuin kotimainen kulutus, nousi ulkomaan vienti", hän jatkoi.

Viimevuotinen Tšekin vienti pitäisi hänen arvionsa mukaan saavuttaa ennätysmäiset 2 miljoonaa hehtolitaa. Toissa vuonna se oli 1,85 miljoonaa hehtolitaa. "Viennin osuus suhteessa kotimaiseen kulutukseen nousee jatkuvasti", hän lisäsi. Elokuiset tulvat vaikuttivat haitallisesti viime vuoden tuotantoon joissakin panimoissa ja ennen kaikkea rajoitti oluen jakelua.

1.2.2003 MF Dnes (CTK)

Kuljetusliike J. Teristö Oy

Puhelin:

0400 - 444 894 Jorma

0400 - 456 444 Timo

Pääsiäismunia Määristä 15.3.-27.4. 2003

Vapriikin näyttely Pääsiäismunia Määristä tulee Tsekin tasavallasta, Brnosta. Se on Määrin kansallismuseon kansatieteen laitoksen tuottama. Näyttely valottaa laajasti määriläisiä pääsiäistapoja ja tuo nähtäväksemme laajan kokoelman kauniita ja toinen toistaan taidokkaammin koristeltuja pääsiäismunia ja muuta pääsiäiseen liittyvää perinteistä esineistöä. Näyttely esittelee myös munien koristelutekniikoita aina vahamaalauksesta syövyttämiseen ja applikaatioon saakka.

Pääsiäismunien koristelu on harvinaisen pitkäikäinen perinne Tsekin tasavallan länsiosissa, Määrissä. Varhaisimmat arkeologiset löydöt ajoittuvat 1000-luvun alkuun. Ensimmäiset koristellut munat oli värjätty punaisiksi. Siitä juontaa juurensa myös pääsiäisen määriläinen nimitys "punainen juhla". Kansan silmissä punainen väri edusti voimaa ja torjui pahaa, se on myös muisto Jeesusken veren vuodattamisesta. Varhaisista munista tavattu kultaväri liittyi puolestaan aurinkoon, vaurauteen ja kasvuun.

Muna on aina ollut muutakin kuin elintarvike. Se on hedelmällisyyden, luonnon uudistumisen ja elämän jatkuvuuden vertauskuva. Kautta aikojen munaan on liitetty erilaisia käsityksiä, myyttejä ja rituaaleja. Kertomus kuinka maailma syntyi munan kuoresta tunnetaan ympäri maailmaa.

Muna toimi hautalahjana, se antoi vainajalle voimaa haudantakaiseen elämään. Kristillinen kirkko omaksui vanhan uskon munan kätketystä elinvoimasta ja siirsi sen liturgiaansa ja symboliikkaansa. Munien siunaaminen (benedicto ovorum) juontuu jo 1100-luvulle. Muna liitettiin kiinteästi kristilliseen juhlaan ja tapoihin. Siitä tuli Kristuksen ristiinnaulitsemisen vertauskuva. Se takasi perheen yhteenkuuluvuuden, antoi terveyttä, suojeli pahoja voimia vastaan ja johti eksyneet oikealle tielle.

Kansan keskuudessa munia käytettiin myös taikaesineinä, ne suojasivat ja vahvistivat. Niitä haudattiin mm. kylvökseen sato-onnen takaamiseksi tai piilotettiin uhriksi talon perustuksiin suojaamaan pahoilta voimilta. Munalla voitiin myös parantaa sairauksia, kylpyveteen pudotettuna se suojasi vastasyntynyttä ja siunatun munan heittäminen tuleen sammutti tulipalon. Monet kansanomaiset uskomukset ja tavat olivat Määrissä voimissaan vielä 1900-luvun alussa. Lasten keväiset munaleikit - pyörittely ja litsaaminen - ovat täällä elävää perinnettä edelleen.

Näyttelyn yhteistyökumppanit ovat Määrin kansallismuseo, Tsekin kulttuuriministeriö, Opetusministeriö ja Tsekin tasavallan suurlähetystö. Teksti ja kuva; Museokeskus Vapriikki.

Näyttely: VAPRIIKKI, Veturiaukio 4, Tampere. Puh. 03-31466966. Avoinna ti, to-su klo 10-18, ke 11-20

JÄSENILMOITUSKORTTI

Täytä lomake, leikkaa irti ja laita kuoreen. Lähetä osoitteeseen Suomi-Tšekki-Seura Ry, Rapakivenkuja 3, 00710 HELSINKI. Vuoden 2003 jäsenmaksu on EUR 12,00.

Suku- ja etunimi	_____	Puhelin koti	_____
Syntymäaika	_____	Puhelin työ	_____
Ammatti	_____	Äidinkieli	_____
Osoite	_____	Suostun tietojen tallentamiseen Suomi-Tšekki-Seura Ry:n jäsenrekisteriin.	
Postinumero	_____	_____ / _____ 2003	
Postitoimipaikka	_____	Päiväys	Allekirjoitus

Vuodesta 1895

Tesla KT88S

TESLA VRŠOVICE

ELEKTRONIPUTKET

Vahvistimiin

Teollisuussovelluksiin

Lähettimiin

Oskillaattoreihin

Maahantuonti:

RPM Developments Oy

Laivalahdenkaari 22 C 44, 00810 HELSINKI
Tel. +358 9 7552 0441, Fax. +358 9 7552 0442
<http://www.rpm.fi> e.mail: rpm@rpm.fi

